

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 13027/2022
18.01.2023. године
Београд

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Добриле Страјина, председника већа, Гордане Комненић и Драгане Миросављевић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Предраг С. Поповић, адвокат из ..., против тужених Републике Србије - Дирекција за имовину, чији је законски заступник Државни правобранилац, Одељење у Краљеву и ББ из ..., Општина ..., чији је пуномоћник Драган Поповић, адвокат из ..., ради утврђења, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж 2351/21 од 18.10.2021. године, у седници одржаној 18.01.2023. године, донео је

РЕШЕЊЕ

УКИДА СЕ пресуда Апелационог суда у Крагујевцу Гж 2351/21 од 18.10.2021. године и предмет **ВРАЋА** том суду на поновно суђење.

Образложење

Пресудом Основног суда у Брусу, Судска јединица у Александровцу П 74/18 од 03.06.2018. године, ставом првим изреке, одбијен је тужбени захтев тужиоца којим је тражио да се према туженима утврди да је он власник кат. парц. бр. .. К.О. ..., површине 0.10,08 ха, њива II класе и објекта изграђеног без дозволе за градњу и помоћне зграде, као ванкњижно власништво, изграђени на тој парцели, те да се наложи туженима да трпе и дозволе укњижбу својине на име тужиоца, као неоснован. Ставом другим изреке, наложено је тужиоцу да туженом ББ плати на име трошкова парничног поступка износ од 105.375,00 динара.

Апелациони суд у Крагујевцу, је пресудом Гж 2351/21 од 18.10.2021. године, ставом првим изреке, укинуо пресуду Основног суда у Брусу, Судска јединица у Александровцу П 74/18 од 03.06.2018. године и пресудио тако што је ставом другим изреке, одбио као неоснован тужбени захтев тужиоца којим је тражио да се према туженој утврди да је тужилац власник објекта изграђеног без одобрења за градњу и помоћне зграде, као ванкњижно власништво изграђено на кп. бр. .. К.О. ... и према ББ из ..., Општина ... да је тужилац власник кп. бр. .. К.О. ... у површини 0.10,08 ха, њива II класе, те да суд наложи туженима да трпе и дозволе укњижбу права својине на име тужиоца, а ставом трећим изреке, тужилац је обавезан да туженом ББ на име трошкова парничног поступка плати износ од 115.875,00 динара.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужилац је изјавио благовремену ревизију због битне повреде одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Врховни касациони суд је испитао побијану пресуду, применом одредбе члана 408. у вези члана 403. став 2. тачка 3. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“, бр. 72/11 ... 18/20), и утврдио да је ревизија основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку на коју Врховни касациони суд пази по службеној дужности. Ревидент у ревизији указује на битну повреду одредаба парничног поступка прописану одредбом члана 374. став 2. тачка 12. Закона о парничном поступку међутим, та битна повреда није разлог због ког ревизија може да се изјави на основу одредбе члана 407. став 1. тачка 2. истог Закона.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац је био власник инсталатерске радње „Светлост“ у Крушевцу па је, у својству зајмодавца, закључио уговор о новчаној позајмици са ГП „Жељин“ а.д. из Александровца, у својству зајмопримца, 13.01.2006. године, који за предмет има износ од 870.000,00 динара. Управни одбор а.д. „Жељин“ из Александровца је на седници одржаној 10.03.2006. године, донео одлуку којом се електроинсталатерској радњи „Светлост“ АА, даје зграда на кат. парц. број .. К.О. ... на име дуга од 870.000,00 динара који је електроинсталатерска радња „Светлост“ власника АА уплатила 13.01.2006. године а.д. „Жељин“, као и кп. бр. .., у власништво. На основу те одлуке, закључен је уговор о преносу права на име намирења дуга између тужиоца и ГП „Жељин“ а.д. Александровац, 10.03.2006. године којим је ГП „Жељин“ а.д. из Александровца, као једини и искључиви власник кп. бр. .. - земљиште под зградом (1) 0,94 ара и њива II класе 9,1 ар и укупне површине земљишта 10,08 ари, као и једне помоћне приземне зграде површине у основи 94 м², и других помоћних зграда мале квадратуре у К.О. ..., наведену парцелу и зграде, на име намирења дуга према члану 3. уговора о новчаној позајмици од 13.01.2006. године и одлуци број .. -од 10.03.2006. године, пренео у својину зајмодавцу - повериоцу електроинсталатерској радњи „Светлост“ предузетника АА из ..., увео га у посед наведених непокретности и права, те дозволио укњижбу у јавној евиденцији код катастра, без његовог даљег присуства, на име предузетника АА из Пресудом Апелационог суда у Крагујевцу Гж 2150/12 од 14.11.2012. године, усвојен је тужбени захтев тужиоца а.д. „Жељин“ Александровац према туженом ВВ из ..., па је утврђено да је тужилац власник парцеле кп. бр. .. К.О. ... у површини од 10,08 ари, што је тужени ВВ из ... дужан да призна и да трпи да се на основу ове пресуде право својине на овој парцели укњижи у катастарским књигама Службе за катастар непокретности у Александровцу, на име тужиоца а.д. „Жељин“ Александровац. На основу решења Привредног суда у Краљеву Ст. 553/2011 од 13.01.2012. године, утврђена је испуњеност стечајног разлога трајне неспособности плаћања дужника а.д. за грађевинарство „Жељин“ Александровац, па је отворен стечајни поступак над тим дужником а пошто је утврђено да не постоји интерес поверилаца и стечајног дужника за спровођење стечајног поступка исти је закључен, а по правноснажности решења имовина стечајног дужника прешла је у својину Републике Србије. Тужилац свој тужбени захтев за утврђење права својине на предметним непокретностима заснива на правном послу - уговору о преносу права на име намирења дуга и на чињеници да је у поседу предметних непокретности у које га је увео претходни власник а.д. „Жељин“ чије право власништва на тим непокретностима је утврђено одлуком Апелационог суда у Крагујевцу Гж 2150/12 од

14.11.2012. године. Тужени ББ је предметну катастарску парцелу кп. бр. .. К.О. ... купио, на основу уговора о купопродаји ОПУ: 29-2018 од 05.11.2018. године, од ГГ, као продавца, који је ту парцелу добио на поклон од ДД, на основу уговора о поклону ОПУ: 438/2016. Поклонодавац, ДД је предметну парцелу наследила од власника, свог оца, ВВ, на основу оставинског решења О. 2824/2012 од 06.06.2014. године. На основу извештаја надлежног органа Општине Александровац, предметна парцела је била уписана на име ЋЋ, потом на ВВ, а од 2016. године, била је уписана на име ДД, ВВ ћерке, на основу правноснажног решења О. 2824/2011.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања, другостепени суд је тужбени захтев тужиоца одбио јер је закључио да он нема ниједан правни основ за стицање права својине на објектима према Републици Србији, који су, по сили закона, након окончања стечајног поступка прешли у јавну својину, јер ни „Жељин“ а.д. ни стечајни управник нису тражили излучење из стечајне масе на основу одредбе члана 112. став 1. Закона о стечају. Према туженом ББ, тужбени захтев тужиоца је неоснован, како је закључио другостепени суд, јер је он спорну парцелу купио од власника на основу уговора који је оверен код јавног бележника у складу са Законом о промету непокретности, те исти представља правни основ за стицање права својине, а предметна парцела није ни била предмет признања одлуком Управног одбора „Жељин“ а.д. од 2006. године. По мишљењу другостепеног суда тужилац је од стечајног управника могао да тражи да покрене парницу ради утврђења права својине на објектима на име а.д. „Жељин“ који је брисан из регистра, а то није учинио.

По оцени Врховног касационог суда, другостепени суд је погрешно применио материјално право а због тога је чињенично стање непотпуно утврђено.

Одредбом члана 2. Закона о стечају („Службени гласник Републике Србије“ број 104/2009 ... 95/2018), прописано је да циљ стечаја јесте најповољније колективно намирење стечајних поверилаца остваривање највеће могуће вредности стечајног дужника, односно његове имовине. Излучно потраживање прописано је у одредби члана 112. истог Закона, тако што излучни поверилац подноси захтев да му се из стечаја излучи ствар која не улази у стечајну масу (став 1). Ако излучни поверилац не поднесе захтев за излучење до момента продаје имовине која је предмет захтева, излучни поверилац своја права може остваривати само у другим поступцима, у складу са законом (став 6).

На основу одредбе члана 28. став 2. Закона о основама својинско-правних односа, савестан и законити држалац непокретне ствари на које други има право својине, стиче право својине на ту ствар одржајем протеком 10 година. Савестан држалац непокретне ствари на коју други има право својине, стиче право својине на ту ствар одржајем протеком 20 година (став 4).

У конкретном случају, тужбени захтев тужиоца за утврђење права власништва на предметним непокретностима заснива се на уговору о преносу права на име намирења дуга од 10.03.2006. године (који за предмет има како парцелу тако и зграде на њој) и на чињеници да је у поседу предметних непокретности. То што тужилац није поднео захтев да му се из стечајне масе а.д. „Жељин“ Александровац излуче предметне непокретности, није битна чињеница за ову парницу. Тужилац своје потраживање није остварио у стечајном поступку вођеним пред Привредним судом у Краљеву под бројем Ст. 553/2011, али то не значи да је, због тога, његов тужбени захтев неоснован, пошто

излучни поверилац, свакако, своја права може остварити у другом (овом) поступку, у складу са законом, на основу одредбе члана 112. став 6. Закона о стечају. Погрешан је закључак другостепеног суда да је пресуда Апелационог суда у Крагујевцу Гж 2150/12 од 14.11.2012. године, којом је утврђено право власништва а.д. „Жељин“ из Александровца на кп. бр. .. К.О. ..., површине 10,08 ари, према туженом ВВ из ..., без утицаја на одлучивање због чињенице да је та одлука донета у време када а.д. „Жељин“ више није постојао јер је над њим закључен поступак стечаја решењем Привредног суда у Краљеву Ст. 553/2011 од 13.01.2012. године. Супротно томе, пресуда Апелационог суда у Крагујевцу Гж 2150/12 од 14.11.2012. године је декларативна пошто је том пресудом право власништва правног претходника тужиоца утврђено по основу одржаја, имајући у виду да је он био у мирној државини предметне парцеле од дана стицања (усменим уговором о купопродаји), 1967. године, протеком рока од преко 20 година, што значи да је правни претходник тужиоца право власништва на предметној парцели стекао 1987. године, на основу одредбе члана 28. став 4. Закона о основама својинско-правних односа, док је, у периоду од 1979. године до 1981. године на тој парцели изградио објекте који су такође предмети овог спора. С`тим у вези, тужилац своје право власништва на предметним непокретностима заснива како на правном послу - уговору о преносу права на име намирења дуга од 10.03.2006. године, тако и на одржају, што другостепени суд није имао у виду при одлучивању нити је утврдио чињенице од значаја за одлучивање о савесности и законитости државине тужиоца.

Из тих разлога, Врховни касациони суд је укинуо одлуку другостепеног суда, а укинута је и одлука о трошковима парничног поступка јер зависи од његовог исхода на основу одредбе члана 163. став 4. Закона о парничном поступку.

У поновном поступку потребно је да другостепени суд, поступајући по примедбама из овог решења, чињенично стање у потпуности и правилно утврди, како би потом имао могућности да, правилном применом материјалног права, о тужбеном захтеву тужиоца донесе нову и на закону засновану одлуку.

На основу изложеног, Врховни касациони суд је одлуку као у изреци донео применом одредбе члана 416. став 2. Закона о парничном поступку.

**Председник већа – судија
Добрила Страјина,с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић